

Izješće sa nesreće sa zaključcima i poukom od 15.3.2020. u kojoj je smrtno stradao planinar Zoran Škutor

Dana 15.3.2020. organizirana je planinarska tura sa planom penjanja na vrh Veliki Osobac 2040 m na planini Prenj u zimskim uvjetima. Planinarska tura organizirana je dogovorno između sudionika i bila je otvorena za sve koji imaju potrebnu opremu i žele sudjelovati. Na ovoj turi sudjelovali su planinari Zoran Bošnjak, Žarko Vrljić, Anela Šetka, Zoran Škutor i Ante Šantić.

Tura je započela u Crnom Polju pred sam kraj makadamskog puta gdje počinje označena planinarska staza pošto se zbog snijega toga dana nije moglo pristupiti vozilima do parkinga na kraju puta. Formirana kolona krenula je pješčiti sa svim sudionicima na turu oko 7⁰⁰ sati putanjom Crno Polje – Lasni Do – Veliki Osobac.

Prilikom silaska sa staze Veliki Prijedorac-Jezerce na stazu za Osobac sudionici uspona su odlučili da koriste dostupnu zimsku opremu (dereze) budući da je snijeg mjestimično stvarao ledenu koru na strmini. Popeli su se na sedlo sa kojeg je bilo približno 200 m priječenja po tvrdom i mjestimično zaleđenom snijegu pod kosinom što im se nije činilo kao opasno i izloženo. U nastavku uspona svi sudionici nisu koristili potrebnu opremu za zimske uspone pošto je nisu ponijeli (Zoran Škutor koristi samo dereze, ne koristi cepin i pomaže se štapovima pri kretanju). Dvoje iz grupe (Anela Š. i Ante Š.) ostali su uz jednu stijenu na početku priječenja zaključujući da je nastavak za njih rizičan i ne osjećaju se sigurno dok su ostali nastavili priječenje. Nakon što je dovršio priječenje Zoran Bošnjak se vratio do njih da vidi razlog zaostajanja i tu pred njima doživljava poskliznuće niz zaleđenu padinu gdje se koristeći cepin zaustavlja nakon klizanja dužine cca 70m. Nakon pada osjeća bol u nozi a kasnije je ustanovljeno uganuće gležnja i posjekotina na nozi.

U međuvremenu, prvo dvoje iz grupe (Žarko V. i pok. Zoran Š.) su nastavili uspon, a zbog loše vidljivosti (niska naoblaka i slabi snijeg) nisu vidjeli pokliznuće Zorana B., i poziciju ostatka grupe. Nakon kraćeg vremena uspostavljen je vizualni kontakt između sada 1. grupe koju čine Žarko V. i Zoran Š. i 2. grupe koju čine Anela Š, Zoran B. i Ante Š. , te se nedugo nakon toga, 1. grupa odlučuje za prekid uspona i u povratku na istočnom grebenu Osobca koji u bio samo djelomično zasnježen objeđuju uz kraću pauzu.

Njih dvojica silaze preko stjenovitog dijela staze oko 12,00 sati, te ponovo dolaze na padinu kojom se prijeći do sedla. Tu dalje nastavljaju i nakon 30-50 metara Zoran Škutor koji je išao prvi proklizava i nastavlja klizati niz padinu. Prvih 50-tak metara pokušava se zaustaviti, ali ne uspijeva budući da nema cepin. Nakon toga dolazi do prvih stijena, i na trenutak se gubi iz vida Žarku. Nakon što se ponovo pojavi u vidnom polju tijelo je već bilo opušteno i bez reakcija i nastavlja dalje klizati do blaže padine.

Žarko se vraća na područje istočnog grebena Osobca i uz stalne prekide uspostavlja poziv sa HGSS-om, te ih obavještava što se desilo i traži da se hitno pokrene akcija spašavanja. Žarko se potom spušta prema tijelu unesrećenog i dolaskom do njega ustanovljava da je smrtno stradao uslijed teških ozljeda glave.

U vrijeme prije pada i za vrijeme pada nije postojao vizualni kontakt između Zorana Škutora i Žarka Vrljića s jedne strane te ostatka ekipe s druge strane.

U međuvremenu 2. grupa se odlučila za povratak do polazišta ture, uz nešto sporiji tempo u nadi da će ih 1. grupa stići. Ostavljaju poruku napisanu u snijegu da su otišli nazad. Kako se Žarko i Zoran Š. nisu vraćali pretpostavka je bila da su se ipak uputili na vrh Osobca i da bi dulje čekanje bilo jako neugodno na hladnoći te se vraćaju prema autu gdje bi ih sačekali. Dolaskom u Crno Polje susreću ekipe GSS-a od kojih po prvi put dobivaju informaciju o nesreći.

Do tijela potom stižu i pripadnici GSS-a kako bi isto osigurali. Narednog dana 16.3.2020. uspješno je izvršen helikopterski transport tijela stradalog Zorana Škutora u Konjic, a potom u Mostar.

Zaključci

Smatramo da je smrtnom ishodu ove nesreće doprinijelo više faktora a najveći među njima je nekorištenje adekvatne opreme potrebne za uspone u zimskim uvjetima (nekorištenje cepina, užeta za navezu, međuosiguranja i kaciga). Pored nedostatka i nekorištenja opreme mišljenja smo da je nedostatak obučenosti i većeg iskustva sudionika doprinijelo u lošoj procjeni opasnosti, lošoj procjeni vremenskih uvjeta i izvođenju uspona u okviru postojećih okolnosti.

Nedostatak odgovorne osobe (vodiča/vođe) također je utjecalo da se nitko od sudionika nije osjećao profesionalno odgovoran za sigurnost drugih, te je uslijed podijeljene odgovornosti uspon nastavljen unatoč nedostatku minimalne opreme i lošim vremenskim uvjetima.

Planinarstvo je rekreativna aktivnost koju svaka zdrava punoljetna osoba može slobodno prakticirati ako ne ugrožava druge, te stoga možemo zaključiti da je odgovornost za sigurnost pri ovakvoj dogovornoj organizaciji samih sudionika isključivo bila na svakom pojedincu. Konstatiramo da u ovom slučaju nije bilo odgovornosti drugih pojedinaca za nesreću.

Pouka

Savjetuje se i nalaže svim članovima društva da prilikom organizacije planinarskih tura koje zahtijevaju određeni nivo osposobljenosti i potrebnu tehničku opremu ne odlaze na takve ture ukoliko nisu adekvatno obučeni i opremljeni. Također se preporučuje da je na svakoj zahtjevnoj turi bez obzira dali se radi o manjoj grupi potrebno odrediti adekvatno osposobljenog pojedinca koji će uz uvažavanje ostalih donositi odluke bitne za sigurnost.

Zadaća je odgovornih u društvu da još aktivnije nastave sa organiziranjem obuka i tečajeva i stimuliraju članove da pohađaju sve vidove osnovnih i naprednih planinarskih škola i alpinističkih tečajeva i upozorava članove na opasnosti i poštivanje svih sigurnosnih pravila.

Od strane društva potrebno je, shodno mogućnostima, osigurati dovoljnu količinu osobne i zajedničke tehničke opreme kako bi svi koji nisu u mogućnosti, a osposobljeni su i žele ići na zahtjevne uspone, mogli sudjelovati uz korištenje potrebne opreme.

Ukoliko su zahtjevni usponi organizirani od strane društva strogo se mora poštovati postojeći pravilnik sa posebnim fokusom na sigurnost svih sudionika.

HRVATSKO PLANINARSKO DRUŠTVO *PRENJ-1933* MOSTAR
CROATIAN MOUNTAINEERING SOCIETY *PRENJ-1933* MOSTAR
UTEMELJENO 1933. - ESTABLISHED 1933.

88000 Mostar, Bosna i Hercegovina, ul. Stjepana Radića 76 b
Žiroračun 3381002200385852 kod Uni Credit Zagrebačka banka

Izvešće sačinjeno na temelju izjava i uz suradnju sudionika uspona:

1. Žarko Vrljić
2. Zoran Bošnjak
3. Anela Šetka
4. Ante Šantić

Izvešće sačinili:

Miroslav Mihalj
Predsjednik društva

Josip Drmać
Povjerenstvo za alpinizam PS HB

Mostar, 02.06.2020. godine.

Prilog: Prikaz kretanja sudionika uspona i pada Zorana B. i Zorana Š. na topografskoj karti i satelitskoj snimci sa fotografijama mjesta događaja snimljenim 18.3.2020. godine.